

б) Винаги в мултипликативните индексни равенства от агрегатен тип има индексна формула (или индексни формули), която не измерва точно влиянието на предварително определен фактор. Този извод се получава при съпоставянето на резултатите от мултипликативната схема на анализа с тази на съответната т.нар. адитивна схема на анализа.

в) Много често мултипликативните индексни схеми на анализа не могат да послужат за решаване на конкретни задачи, които икономическата практика може да постави.

Тук следва да се отбележи, че анализът на абсолютни прирасти по източници, макар и не съвсем последователно, се възприема в последно време и от други автори (вж. Христов, 2004, и по-отчетливо Петров, 1997).

Във връзка с изложеното дотук ще посоча, че през последните 10-15 години в няколко публикации на Шкодрев (1989; 2003) се изразява пълно отрицание на познавателните възможности на т.нар индексен "факторен анализ" (за което съм изразил сходно мнение със съответната аргументация доста по-отдавна), като се прави опит да се покажат неговите логически противоречия. Нещо повече, в същите публикации, макар и неявно, се изразява несъгласие и с възможностите и необходимостта от използване на анализа на абсолютни прирасти по източници. По мое виждане, това изразено мнение обаче не се подкрепя от някаква конкретна и сериозна аргументация. Единственото, което се споменава, е, че В. Цонев и Т. Къналиев обявяват "ново идейно течение", "с което се правят опити да се изгради индексната теория последователно върху понятието "съвкупност", т.е. да се стигне до съвместяването на статистическия метод с индексната теория" (Шкодрев, 1989, с. 81). Считам, че такъв опит е дори наложително да се прави, при условие, че той цели т.нар. индексна теория да се обвърже със статистическия метод (а не обратното), т.е. той да се обвърже по-конкретно и непосредствено с теорията на съвкупностите и на съвкупностия подход на изследване на масови явления.

В последната публикация на Шкодрев (2004, с. 20) са формулирани 10 извода, свързани според автора със съществуващите проблеми в индексната теория. С някои от тях съм изразил съгласие, макар и с друга аргументация, в предишни публикации. Голяма част от останалите изводи, изведени в публикацията, имат по-скоро декларативен характер и представляват според мен пълно отрицание както на основните постановки на теорията на съвкупностните изследвания, така и на случаите, когато чрез използване на индексни формули при конкретни ситуации се получава полезна за практиката информация за скоростта на развитие на изследваните явления и процеси.

За да не бъде голословен, ще се спра на някои от тези изводи с кратък коментар към тях. Тези изводи са следните: